

Verslag Informatiebijeenkomst Gaswinning.

Maandagavond 16 april jl. organiseerde het bestuur een informatiebijeenkomst over de (mogelijke) gevolgen van gaswinning voor de wijk Piccardthof. Aanleiding deze bijeenkomst te organiseren was het breed gesteunde verzoek aan het bestuur op de ALV van januari 2018 een informatiebijeenkomst te organiseren met de vraagstelling "of en zo ja in welke mate er in de wijk Piccardthof ook sprake kan zijn van mijnbouwschade als gevolg van gaswinning, net als in de rest van de stad en provincie".

Ruim 60 geïnteresseerde (wijk-) bewoners waren aanwezig in het Scandinavisch Dorp. Na een woord van welkom en een korte inleiding door de huidige secretaris Wim Hut, was het woord aan de eerste spreker Reinier Brongers, directeur van StabiAlert uit Groningen en leverancier van gevoelige tiltsensoren die naast trillingen en bevingen ook rotaties aan gebouwen meten. Sinds de zomer van 2014 staat er ook een tiltmeter in de wijk Piccardthof, één van de vele zeer gevoelige (1/25.000 graad nauwkeurig) tiltsensoren van het netwerk (grid) van tiltsensoren in de provincie Groningen. De data van de tiltmeter in de wijk Piccardthof heeft als locatiennaam "Eelderwolde" en is te vinden op de website van StabiAlert. Ook op de website van de NAM staat de nodige informatie, maar de NAM heeft de laagfrequentie golven weggefilterd en juist deze laagfrequentie golven lopen veel verder dan gedacht. Enkele andere tot nadenken gedane uitspraken van Brongers: afhankelijk van o.a. de ondergrond (veen: grondversnelling), breuklijnen en reflectie (door o.a. onderliggende zoutlagen, leem en klei) kan een aardbeving op grotere afstand meer schade veroorzaken dan recht boven het epicentrum. De PGA-waarde (Peak Ground Acceleration) van een beving zegt vaak meer over een beving dan de classificatie op de schaal van Richter. Gebouwen op slappe grond worden bovendien getordeerd (gedraaid) door aardbevingen.

Net als in andere delen van de wereld zoals bijvoorbeeld in San Francisco en Los Angeles, zitten er in de bodem van de provincie Groningen ook veel breuklijnen met diverse lengtes op verschillende dieptes. Deze breuklijnen kunnen er o.a. voor zorgen dat op behoorlijke afstand van epicentra schade aan gebouwen wordt veroorzaakt. De bodem in de provincie Groningen is al met al bijzonder instabiel. De tiltmeter bij Zoutkamp gaf meermaals uitslag bij bevingen rondom Hoogezand, die bevingen hebben dus de wijk gepasseerd. Tijdens het plaatsen van een tiltmeter op de zeedijk in Noord-Groningen was er een beving en zagen Brongers en andere betrokkenen tot hun verbazing de zeedijk omhoog komen.

Er kan enige tijd zitten tussen een aardbeving, het vervolgens opbouwen van spanning in gebouwen (huizen) en ontlading ... en dus o.a. scheuren in muren. Huizen die vaker zijn blootgesteld aan bevingen (al dan niet door mensen gevoeld) hebben veelal te maken met cumulatieve schade. De huidige bouwnorm is berekend op windbelasting, niet op aardbevingen. Naast het veroorzaken van schade aan gebouwen door aardbevingen spelen ook de peilaanpassingen van het grondwater een rol.

Na het interessante en boeiende betoog van Reinier Brongers, was de tweede spreker aan de beurt: Eddie van Marum schade-expert bij HBS-Expertise. Van Marum geeft aan dat de bodem in de provincie Groningen een ware lappendeken is van verschillende grondsoorten met bovendien verschil in laagdikte van de grondsoort, wat kan verklaren dat het ene huis wel aardbevingschade heeft en het andere huis niet. Van veen op zand is bekend dat het een opslingerend effect heeft en dat veen een aardbeving versneld, dus krachtiger is en een hogere PGA-waarde heeft.

Het pleistoceen en het holoceen passeren de revue. Na de ijstijd was Noord-Nederland een regio delta met rivieren, veel verlandingsgebieden en meertjes met plantenresten (veen) en zandverstuivingen. De kans is groot dat de bovenste laag (direct onder het maaiveld) in onze woonomgeving bestaat uit veen. Ondergrond heeft grote impact: oude rivieren, sloten, een stadsmuur, maar ook het

grondwaterpeil. Eerste lijns-experts kijken echter niet naar de ondergrond. Terwijl bekend is dat laagfrequentie golven veel verder doorlopen dan menigeeen denkt. De zogenaamde contourlijnen gaan niet in op de zeer diverse bodemstructuur en ze dienen wat dat betreft geen enkel nut. Zoals bekend bestaan deze contourlijnen inmiddels dan ook niet meer.

Al tijdens de specifiek voor woonwijk Piccardthof gemaakte presentaties van beide sprekers, werden er door de aanwezigen al veel verduidelijkende vragen gesteld. Ook tijdens de derde ronde -het stellen van vragen- werd de nodige aanvullende informatie uitgewisseld met de zaal. In het bijzonder was men geïnteresseerd in het verhaal van een bewoner van de wijk Buitenhof, waar na een inventarisatie door de bewonersvereniging aldaar bleek dat een ruwe schatting leerde dat zeker 50% van de huizen in Buitenhof in meer of mindere mate aardbevingschade hadden. Een poging een gezamenlijke vuist richting de NAM te maken is in Buitenhof niet echt van de grond gekomen doordat bewoners niet (willen) weten dat ze aardbevingschade hebben en hun dossiers niet durven of mogen delen.

Na een uitgebreide vragenronde dankt voorzitter Wim Borghols beide gastsprekers voor hun boeiende inleidingen en sluit deze informatiebijeenkomst af met de conclusie dat dit een zeer complexe materie is en dat de bewonersvereniging verder alleen een faciliterende rol kan vervullen voor bewoners die zich hier verder voor in willen zetten.

Hierna was er nog ruim gelegenheid voor de aanwezigen om met beide gastsprekers één-op-één van gedachten te wisselen aan de bar, waarvan velen gebruik maakten.

Naschrift: Bewoners die niet aanwezig waren, maar wel de presentaties (sheets) van beide gastsprekers per mail willen ontvangen, kunnen zich melden bij de secretaris Wim Hut via wjhut@planet.nl

Annemieke Wouterse